

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatjában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A mezőgazdasági rendtartásról.

(A földművelési miniszterium törvényjavaslata.)

azánkban a legújabb önálló mezőrendőri törvény 1840-ben alkottattott.

Néhány évvel e törvények életbeléptetése után nagyot változtak a viszonyok, megszünt az urbér; majd a tagosítás s a közlegelők felosztása betöltötte a viszonyok megváltozását. Ma, midőn szép hazánkat vasut szeldeli át; midőn a gazda az ország bármely zugából — számba sem vehető rövid idő alatt — megjelenhetik terményével a világpiacra; midőn a természettudományok és technika vívmányai alapos változást idéztek elő a gazdaság üzemében; midőn a nagy lendületnek indult ipar és a népesség szaporodásával a mezőgazdasági termények fogyasztása megsokszorosodott: az 1840-iki törvény nem lehet sem védője, sem szabályozója a földművelésnek. Nagyon égető kérdés volt már tehát a mezőrendőri törvények újraalakítása vagy amint a földművelési miniszterium nevezi „mezőgazdaság rendtartás” alkotása.

Örömmel üdvözljük a kormány javaslatát, mely a legközlebbi országgyűlési ciklus alatt már törvényé leendő emelve; teljes szívünkből örvendünk, hogy valahára gondoskodva lesz a támaszra bizony-bizony nagyon rászoruló gazdáról is!

Aki, akár mint gazda, akár mint jogász valaha e tárggyal foglalkozott, nagyon tudja, mily nehézségekbe ütközik a mezőgazdasági rendtartásról szóló törvények alkotása. A most divó ilyenü törvényekre, melyek nem is annyira törvények, mint bevett ősi szokások, igazán el lehet mondani: a hány ház, annyi szokás! A helyi viszonyok, a birtokok nagysága, a folytatható gazdálkodási mód, népesség, munkaerő, közlekedési viszonyok mind olyan tényezők, melyek befolytak az évtizedeken keresztül — ugyszólván magoktól — alakult mezőgazdasági rendtartásra.

A kormány, hogy egy egyöntetű törvényben az ország minden részének kívánalmait és szükségleteit tekintetbe vehesse s a fentebb érintett egymástól egészen eltűtő körülményekre reflektálhasson, a gazdasági egyesületekhez és törvényhatóságokhoz, gazdasági viszonyainak kipuhatólása céljából kérdőíveket küldött. Ezek alapján, e nagy anyagból készült az előtűnk fekvő mezőgazdasági rendtartásról szóló javaslat.

A javaslat XIII fejezetben és 110 §-ban öleli fel tárgyát. Az első fejezet „általános intézkedések” körülírja, kikre és mily körülmények közt vonatkozik a törvény. Szól a közös vetőforgóról, mely kötelező minden 12 holdnál kisebb birtokra. Szólókra, kertekre e korlátozás nem áll fenn. Szól a földbirtokok határaitól; kimondja, hogy a gazdaság viteléhez szükséges gépek, eszközök, nem nélkülözhető állatok, vetőmag, trágya, csak 12 holdnál nagyobb birtokon és csak bérösszeg vagy hátralékos vételár fejében foglalható le. Kiröpiült mészaját a tulajdonos más telken is keresztel és elfoghatja, tartozik azonban a netán okozott kárt megtéríteni. A selyemhernyók tenyésztéséhez tartozó eszközök nem foglalhatóak le. A II-ik fejezet szabályozza a legeltetési viszonyokat. A III-ik fejezet szól a mezei utakról, azok karbantartásáról. A IV-ik fejezet az utazélek, földbirtokok határain ültetett fákról, az állami, vármegyei és községi utak befűtéséről. Nevezetesebb intézkedés, hogy jelen törvény életbe léptetésétől számított három év alatt minden község köteles alkalmas fűszálát berendezni. Az V-ik fejezet a káros állatok és növények irtásáról, a hasznos madarak védelméről szól. Elmondja melyek a káros növények, melyeket az érdekelt birtokosok tartoznak irtani, nemkülönben a rendes, évenkénti hernyózást és egyéb káros állatok irtását is elrendeli. A VI-ik fejezet az állattenyésztésről intézkedik. Minden község köteles megfelelő számú és minőségű apaállatot beszerezni és pedig a jelen törvény életbeléptetése után ménlovakat 15 év alatt, bikát 3 év — és kóst, kant

2 év alatt. Tenyésztésre csak igazolvánnyal ellátott apaállatok használhatóak. A VII-ik fejezet körülírja a gazdasági egyesületek célját és szervezését. A VIII-ik fejezet a községi (városi) járási és törvényhatósági gazdasági bizottságok szervezését és ügykörét tárgyalja. A IX-ik fejezet a hatóságokról, azok illetékességéről, a X-ik fejezet a mezei rendőrkörökről, a XI-ik a mezőrendőri kihágások és büntetésekről, a XII-ik a kártérítési ügyekről szól, a XIII-ik fejezet zárhatózatokat tartalmaz.

A törvényjavaslatot a kormány megküldötte valamennyi törvényhatóság és gazdasági egyesületnek azzal, hogy azt beható tanulmányozás tárgyává tévén a javaslat által tervbevett törvényhozási intézkedésekre nézve véleményes jelentést tegyenek.

Hogy e javaslat megfelelő lesz-e, a gazda vagyonának megadja-e a kellő oltalmat? a földbirtokok használatát, a mezőszégi szolgálmat s a gazdasági üzemet fogja-e kellőleg szabályozni, illetve a kellő mederbe terelni? az a jövő titka. A mi nézetünk szerint e törvény, habár a legtöbb kérdésben a kellő körültekintéssel és a kor követelményeinek megfelelően intézkedik, nem tartjuk teljesnek; van még sok, igen sok sebe a gazdának, amire ír kellene, de erről majd máskor szólnunk.

Rombay Dezső.

A Bezdánban alakulófélben levő takarékpénztárról.

A „Bácska” megyei központi hírlap pár hét előtt hozta a hirdményt, községünkben alakítandó takarékpénztár létesítéséről; többen vidékről felszólítottak, sőt egyenesen felkértek, hogy ismerve viszonyainkat, referáljak a tervbe vett intézményről, s helyi szempontból szóljak annak célja, működés-köre és feltételezhető egzisztenciájához, hogy a vidéki község tiszta úvegen s ne szítán át ítélessen.

Meg vagyok győződve, hogy e sorok, amily szolgálatot lesznek hivatva teljesíteni a valódi tényekkel igazolt állítás és számításaim értékének a takarékpénztár támogatására vállalkozó, de a helyi viszonyokat ismeretlen község részéről levonandó következtetéshez, más oldalról fullánkésipést is gyakorol egynéhány uriemberre; de mert a méh fullánkja óvatosságra inti a leggyakorlatibb méhészt is, és óvintézkedésre kényszeríti, hiszem, hogy jelen soraim ezen uriemberekre is figyelmet keltő leendő s még idejekorán számolnak a tényekkel s nem vállalkoznak idegenek pénzeivel kalandot játszani.

De szólnak a tények. Bezdánban ezidőszent két segélyző-egylet áll fenn, az egyik már 15 év óta s jelenleg 6000 részvényt megközelítő üzlettedelemmel bír. Törzsvagyonra 100 ezer forint, s minthogy két kezdő évű ciklusból áll, a még három folytatlagos évben gyarapodó heti részlet összege az időszakos tökéstett nyeresémmel vagyonát 350 ezer forintra fokozza. Ezen segélyző-egylet már három évtársulatot végkifizetett; eredményezett osztaléka 27—14% között változott s kölcsönelői egy a pontos kamatfizetés betartása esetében, valamint az adós szolidaritása ismeretével az igényelt kölcsönnek visszafizetése feltételeiben kedvezők. Üzletösszeköttetései a vidékkel már a legregibb multból erednek s Monostorszegh, Vörösmart, Béreg, Szántova, Gákova s részben Kupuszina s Kolluth községek lakói ezen egyletnek részvényes tagjai lévén, kölcsönüzlete jövőben erősről biztosított, sőt a kölcsönösség érdekén alapul.

A másik segélyző-egylet, mely 2000 részvényt rendelkezik, mint hasonló célú s elvű intézmény már negyedik évében működik, s habár korlátolt szabályú, mert kölcsönökét csak saját tagjainak nyújtja, mindazáltal a heti rendes bevételeivel folyton emelkedő törzsvagyonra elég terjedelmű kölcsönösséget szolgáltat a lakosság egy részének.

Népszerűbb s kedveltebb pénzintézetet ne képzeljen a tisztelt község e két kölcsönös segélyzőegyletnél; biztosított falat kenyér az a szegény napszamos asztalára, — munkaanyag s kisegítő eszköz a megszorult iparosra!

A huszraéves heti befizetéssel lassan s alig megérezhetőleg gyűjtött tőke még a pazarabb hajlamukban is fölébresztja a takarékoság iránti érzéket s családokat hozhatunk fel például, kik önbavallólag anyagi helyzetük jobbrafordulását a kölcsönös segélyző-egyletnek köszönik, mely alkalmas módot nyújt, sőt erkölcsi kötelességgel készítet a részvényvétel elvállalt rendes heti részösszegek kényszerítő beszerzésére.

E két pénzintézet áldásos hivatása a községnek már életszükségletévé változott nálunk; alig van ház, melyben a keresetképeséghez mért mennyiségű részvényt ne találunk.

Vegyük most még ehhez azon körülményt, hogy az első sorban említett kölcsönös segélyző-egylet már szervezeten takarékpénztár jellegű, melynek váltoleszámítási üzlete évi 1/4 millió forintra rug, s továbbá,

hogy a kereskedő osztály a nyeresémmel-osztalékkal biztosított százalékban teljes fedezetet lát igényelt kölcsön kamata kiegyenlítésére s így nemcsak, mint legnagyobb részvényesek az egylet maradandó támogatói, de a viszony alapján kölcsönüket is az osztalék-nyeresémmel visszafizetésével csekély kamat mellett forgathatják; így teljesen tisztában lehet mindenki, hogy takarékpénztár ily körülmények között helyi szempontból erőszakolt monstrum, vagy legalább is az idegenek pénzével megfontolatlan játszma, terv és józan számítás nélkül.

Ha egy pénzintézetet alakítunk, nem szabad számításán kívül hagyni első sorban a helyi viszonyokat. Bezdánban takarékpénztár segélyző-egylettel sohasem konkurálhat s ez nem szándékos rosszakaratból, hanem a lakosság jól felfogott s fentebb indokolt takarékosági hajlamából következik.

A kölcsönző adósságot nyerhet itt is, ott is; sőt talán a takarékpénztárnál olcsóbb kamat mellett, de a visszafizetési feltétel nem a mi zsebünkhöz való. Ha egy iparos vagy földműves 200 frtot vesz fel kölcsön, ily összeget rendszeren üzlete segélyezésére vagy birtokvételeire fordít, s míg ezen összeget a kölcsönsegélyző-egyletben heti 40—60 kros befizetésével törleszti, sőt ezen heti betéje után 12—14% osztalékot is nyer: iskolás gyermek is felfoghatja, hogy nekünk sokkal könnyebb és természetesebb, sőt jövedelmezőbb kölcsön visszafizetési mód a segélyző egylet, semmint a takarékpénztár akár részleges, akár egy összegű visszafizetési módja.

E lényeges körülményt lakosaink figyelembe vették már évekkkel ezelőtt, midőn még csak egy kölcsönös segélyző-egylet s egészen más viszonyok között lett a takarékpénztár kérdése felállítva; de mert a segélyző-egylet a szegényebb munkás- és iparos-osztálynak, tehát éppen városunk lakosainak és vidékének létérdekét érinti; jobb érzésű intéző köreink a takarékpénztár kérdését mindég eljettették és sohasem engedték, hogy egy a kölcsönvétel könnyítő módjától, valamint a részvényes visszafizetés előnye és esedékes nyeresémeyitől még a legszegényebb körülmények között élő napszamos és iparos is elvonatnék, sőt azt láttuk, hogy vagyonosabbjaink a kölcsönsegélyző-egyletet kielégítő támogatva, lakosainkra nézve virágzóvá fejlesztették.

De lényegileg a takarékpénztár spekulatív intézmény, sőt már merész vállalatnak mondhatjuk oly szabványok között, mikkel a kérdéses intézet is megindul. Ugyanis részéről a felhívásban közzétett 40 ezer forint alapítókét csekély mérvű vagyonnak tekintve arra nézve, hogy a takarékpénztár üzletágával kapcsolatba hozható spekulációkat kellőleg biztosítaná; hátha még meggondoljuk az alapítóknak kiltátsába helyezett esabígeretét, melyben a tényleges tőke 30%-ának pénzben, 70%-ának lefizetésére nézve pedig a közgyűlési határozattól feltételezve tán a legelőnyösebb módon (kötvényekben) biztosítása követeltetik, úgy előtűnk állhat e pénzintézetnek képe, minden elgondolható alakjában.

Igaz, jóllehet ezen urakat élleti a remény, hogy olcsó kamat mellett, idegen betétekkel felemelt üzletforgalom gyümölcsözi a magas osztalékot s mint tudomás is van, a községet e szép ígéretekkel „biztatják”. No már uraim engedjék meg, de nem élünk olyan potty világbán, hogy könnyen kimondhatjuk a nagy szót: „annyi a pénz, mint szemét”. — Ugy zöld asztal mellett „kláber komániában” látszat kedvéért, a nagyot mondás büszke hangján kinek-kinek el lehet mesélni, de a gyakorlati életben komoly férfiak előtt ne játszunk oly könnyen a 100 ezrekkel.

A provinciális bukott takarékpénztárak elég tanulmányos multjai megtanították már a nagyobb hitelintézeteket óvatosságra; a személyes betétesek nálunk pedig számba sem vehetők, mert a kisebb összegű privát kölcsönözésnek még mindig elég tere van a köznapi életben.

Eltéteve azonban attól, hogy mily tökélt fog forgatmányozni e takarékpénztár, még mindig nagy kérdés a kölcsön biztosítás módja. Jelzalogos kölcsönözésnek nálunk semmi terrenuma nincsen a földbirtok csekélységénél fogva s aránylag kevés azok száma, kik hosszabb lejáratú kölcsönözés folyamodhatnak. A betáblázás, kitáblázás, folyamodványírás, esuszás-mászászh pedig a bezdáni ember, — hogy több legyen a költsége — nincsen szokva, mikor vagyonához képest 1000 frt vagy nagyobb összegű kölcsönt a segélyző-egyletben e nélkül is kaphat s a visszafizetés módja sem oly kötött, mint a takarékpénztár 1/4 vagy 1/2 éves percentes visszafizetési.

De talán olcsóbb kamat mellett kölcsönözhet a takarékpénztár s így fogja életképességét fenntartani, sőt a más két pénzintézettel előnybe állítani?

No ezt megteheti; — a gazdálkodásnak nagyon sokféle útjai vannak, csak hogy kár az alapítóknak idegenek pénzével játszani a sportot. Nagyrú módon sajátunkkal tehetünk tetszés szerint, de mások pénzei dupla gazdálkodást követelnek. Én ugyan ámitásnak tartom az ilyenféle reklamot, mert vagyonilag milliókkal rendelkező takarékpénztárt tekintünk is meg, a kamatlab a törvényes 8%-ot megűti, sőt a ki-betáblázással a kölcsönző ráadást is ad. Az olcsó kamatkölesönözéssel elért évi dividenda egyik szomszéd takarékpénztár sorsára fogja juttatni az ilyen tervszettel össztételt pénzintézetet, melyben bár — mint tudom — sokkal több erővel s elég jóakarattal dolgoznak, de az eredmény silány volta életképtelenné teszi azt s ma már a felosztalás tervén gondolkoznak.

Az itt körülírt aggályokkal van hivatva megküzdeni a célbavett takarékpénztár s így jövőjéhez pusztán lét fűződhet; ezt tudja itt minden vagyonos és kereskedő nép, azért nincs s nem is lehet vevője a takarékpénztári részvényeknek.

Van azonban szervezetében még egy lényeges aggály, mi visszatart nálunk minden számitással bírót a résznyvváltástól s ez: az alapítóknak a működés terénében feltétlenül biztosított befolyása.

Ugyanis a 3 ember, mint alapító, az alapítási összeg felét, 20 ezer frtot maguk részére biztosították s felhívásukban kikötötték, hogy: „tulajgyezés esetén aránylagos leszállításnak lesz helye, de csak a nyilvános aláírásra bocsátott 200 drb részvényre nézve.”

Mit jelentenek ez? Nem mást, mint az intézet ügybel-mint külső irányításában a döntő szerep feltétlen bírását, mely már kezdetében ragaszkodik abhoz, és nem hogy tulajgyezés esetében a közönség javára a saját részére biztosított részvény egy részét megosztaná, inkább részletezésébe bonyolódik.

Az ilyenféle család konzorcium, mely legnagyobb részt foglalkozás és kenyérkereseti szempontból szerveződik, már magában hordja a kétely komoly jellegét, mert abszolutisztikus befolyásánál fogva, habár célja ma szempótlon is, de ha a szükség úgy kívánja, később az üzlet minden más érdeke alárendelve lesz s az egyéni érdek jöhet mindenhol felszínre.

Ily viszonyok között nem csodálkozom tehát, hogy itt helyben idegenszerűleg fogadják az alapító kibocsátók felhívását, s hogy egyetlen kereskedőnk, se pénzintézetünk egyéb vagyonos támogatói, takarékpénztári jegyet nem váltanak, mert a meglévő pénzintézet magas összegű törzsvagyonával a takarékpénztár csekély tőkéje számba nem is vehető, szervezetszerűleg pedig az alakuló takarékpénztár nem a lakosok, hanem részvényeseinek érdekét szolgálja; ezenkívül tudja mindenki, hogy a többséget kezükbetartó hármassal konzorcium szeszélyétől függ az intézet összes sorsa. —r.

Hírek.

Megyénk szabadelpárti képviselői,

névszerint báró Podmaniczky Frigyes, Pulszky Ágost, Széchenyi Jenő, Popovits Vazul, Latinovits Ernő, Rohonyi Gyula, Vojnits István és Fernbach Antal (Gromon Dező hivatali elfoglaltsága, Dimitrievits Milos betegsége által volt gátolva) vasárnap a reggeli 8 órai vonattal érkeztek meg, hol őket a vármegye főispánja, alispánja és városunk országgyűlési képviselője várták. A megérkezett képviselők, hikkhez a város képviselője, Koczár Zsigmond is csatlakozott, a főispánnal megszállott báró Podmaniczky Frigyes lakosztályában összegyűlve, déli 12 órakor testületileg meglátogatták a főispánt, hol is kifejezést adtak abbéli megállapodásuknak, hogy a vármegye és a város érdekében jövőre a képviselők minden az ezen törvényhatóságokat érdeklő közügyeket közösen támogatni és a főispánt arra kérték, hogy legyen szives minden oly ügyben, mely a vármegyei lakosság közjává szolgál, velük, az ő befolyásukkal és idejükkel úgy rendelkezni, hogy minden megtörténjék, ami népképviselői kötelemükben folyólag csak kitelik. Oméltósága megköszönte ezen kegyes szolgálatkészséget, úgy is, mint a választók iránti figyelemnek s tiszteletnek bizonyítékait s örömeinek adott kifejezést afölött, hogy valamint a megye közönsége majd egységes volt a szabadelvű eszmék szolgálatában, úgy ezen eszmék képviselői is egyetértéssel választóik közérdekeinek támogatásában. A képviselők ebédre s vacsorára főispán úrék vendégei voltak. A szónoki zsílipet maga a kedélyes háziúr eresztette meg, dörgő éjlenekkel kísért köszöntő mondván a párt vezénylő generálisára, Tisza Kálmán miniszterelnökre, majd br. Podmaniczky Frigyesre, a kipróbált adjutánsra, a párt régi bajnokára; végül Pulszky Ágostonra, a megyei pártarcokból való büszke akvizicióra. Dr. Vojnits István képviselő a főispán urat igen csinos és bensőségteljes toasztalt tisztelet meg. Pulszky az új képviselőkre mondott szónoki lendületű hatosáldomást; báró Podmaniczky pedig a vármegye alispánját ünnepelte köszöntőjében. A komolyan kezdett, kedélyesen végződött nap emlékezetének bizonyára örülni fognak mindazok, akik megtudják becsülni, mit ér az, ha érdekeink támogatásában a megyénket képviselő követek vállvetetten buzgólnak boldogításunkra. Legyen nekik elismerés érte!

Isten hozta! Lélekemelő ünnepély színhelye volt Gákova községe f. hó 13-án mint a mely napon főt. Schröder György Gákova község szeretett új lelkipásztorra tartá a községbe bevonulását. A nagy munkaidő dacára már kora reggel élénkült a kíváncsi hívek által a fútea; türelmetlenül várva szeretett plébánosunk megérkezését. Jung Antal közs. jegyző Wölfl Ferenc helyettes községi bíróval már kora reggel Apatinba rándultak, a hajóval megérkező plébános ur üdvözlésére és elhozatala végett. — Ez idő alatt a községi előjáróság, a községi képviselőtestület, iskolaszék és a tanító testület és számos előkelő polgár a község háza előtt gyülekezett, honnét kocsira ülve, Kiss Gyula s. jegyző vezetés alatt, az érkező fúteásztor ünnepélyes fogadtatására a község határáig indultak. Hosszas türelmetlen várakozás után végre szerencsésen megérkezett szeretett plébánosunk; a küldöttégre erre sorfalat képezett és Kiss Gyula által a község nevében meleg szavakkal üdvözöltetett. A nem várt fogadtatás által mélyen meghatva, fenkölt szellemű beszéddel köszönte meg e fogadtatást, mire a községi jegyző vezetés alatt a hosszú sorban követő koci menet a községbe indult. A községbe érve, a lelkesült hívek sűrű phalanxa vette a szeretett fúteaszortól körüli és így haladva, mozsár-durrogatás és zeneszó mellett tartott az impozáns menet a plébánia lak elé, hol főt. Bauer György administrator ur öt fenkölt szellemű beszéddel fogadván, a plébános ur szép beszéddel felelt a meleg szavakra. Lelkes éljenzés követte szavait. A nép lassan szétszórt, és a plébános ur szobáiba vonult az út fardalmait kipihenendő. A fogadtatás méltó berekesztését képezte a plébános ur tiszteletére Jung Antal községi jegyző vendégszerető házában a lukullusi vacsorára összesereglett társaság lelkesült jöködve.

Kinevezés. Zorkoczy Lajos újvidéki ev. elemi tanító az ottani állami kereskedelmi iskolához neveztetett ki.

Espereskerületi gyűlés. A palánkai esperesi kerület lelkeskedő papsága f. hó 12-én tartá őszi gyű-

lését Tovarisonán. Ezen gyűlés alkalmával többi közt tárgyalattak a vasár- s ünnepnap munkaszünetek, az iskolás gyermekek korezmába járása és a korezmai záróóra vonatkozó törvények s szabályrendeletek meg nem tartása a közönség által és a végrehajto hatóságok s közegyek ezen törvények áthágói iránti közömbössége is. Ezen állapotok tarthatlanságát és a közérdekre való romboló hatását a jelenlevők egyhangulag elismerték. És azért határozatba is ment, hogy a kerületi papság ezen gyűléséből megkeresi a kerületi főszolgabíró urat az iránt, hogy: 1. Az 1868. évi 53. t. c. 19. szakaszának foganatosítása által szerezzen érvényt. 2. Hogy az iskolaköteles gyermekek, a felnöttek részére a korezmában tartatni szokott táncra való járása Bács-Bodrogh megye alispánja által 1878. október hó 18-án 11.276. sz. a. kiadott rendelet 3. pontjának végrehajtása által akadályoztassék meg. 3. Hogy az 1886. évi 817. sz. a. kiadott Bács-Bodrogh megyei szabályrendelet 4., 6. s 7. szakaszainak az 1879. évi 40. t. c. 74. s 89. szakaszainak érvényesítése által szerezzen tekintélyt a korezmárosok s korezmalátogatók előtt. —ch.

A topolyai esperes-kerületi tanító tanácskozás máj. évi szeptember hó 13-án tartott meg Bajsán. „Veni Sancte” s szent mise hallgatása után össze gyűltek a tanítók a róm. kath. iskola tantermében, hol nagyságos és főtisztelendő Balassy Endre c. kanonok egy eszmékben gazdag beszéddel nyitotta meg a gyűlést. A mult évi gyűlés jegyzőkönyvét Károlyi Mihály egyleti jegyző felolvastán, hitelesített, s az egyleti jegyző tiszteletéről leköszönvén, Faragó Elek választott meg helyébe. Most következtek a felolvasások. Ez évre a főtisztelendő által kiutított tétel a történelmről szólt. Slein Mihály bajsai tanító felolvastán dolgozatát, az minden tekintetben helyesnek találtatt. Második felolvasó volt Faragó Elek, ki rövid, de szakértelemre való dolgozatával szintén tetszést aratott. Végül Sulyok János olvasta fel az írásban kidolgozott gyakorlati leckét. Gyűlés után Vámoscher nagyvendéglőjében jöttünk össze kedélyes lakomára; a nagyságos elnök ur szellemes beszédben köszönté fel ő Eminenciáját, bíboros érsekkünket; egy másik felköszöntőjében a jelenlevőket éltette mire Sulyok János topolyai tanító rövid, de talpraesett beszéddel válaszolt, a nagyságos elnök urét irtitő poharát.

Az újvidéki „Zasztava” Brankovics György temesvári szerb püspök ellen kel ki, hogy legutóbbi fogadtatása alkalmával Nagy-Becskereken egy szerb ajku tisztviselőnek magyar üdvözlétre szintén magyar nyelven válaszolt. Az újvidéki szerb lap roppantul megrökönyködik azon, hogy szerb püspök magyar nyelven szónokol, s ezt a szerb nyelvre nézve nagy veszedelmek tartja különösen azért, hogy egy szerb főpap magyar üdvözlétre magyarul válaszol. Ugy látszik — mond a „Zasztava” — hogy immár maguk a szerbek válnak rosszbakká, s a szerb népre nézve jobb lesz, ha minél ritkábban látja püspökeit.

Hirdetmény, a folyó 1887. évben megtartandó erdőőri szakvizsgák ügyében. Az erdőőri szakvizsgák a folyó évi október hó 10-én és az erre következő napokon, Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolcon, Kassán, Mármaros-Szigeten, Debrecenben, Kolozsvárt, Brassóban, Nagy-Szebenben, Temesvárt, Zomborban, Pécsen és Szombathelyen a vármegye házában délelőtt 9 órakor fognak megkezdetni és folytatolag megtartatni. — Felhivatnak mindazok, kik ezen szakvizsgát letenni szándékoznak, hogy hiteles bizonyítványokkal felszerelt folyamodványukat a vizsga székhelyére nézve illetékes királyi erdőfelügyelőhöz nyújtsák be. Földmivelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. ministerium.

Pápai jubileum. XIII. Leo pápa félszázados áldozói jubileuma alkalmából befolyt pénzbeli adományok. II. közlemény. Az I. közlés főösszege 117 frt 37 kr. Stverteczky Szaich Augustus gyűjtőivén (73. sz.): Szaich Ferenc 1 frt, Demetrovits 10 kr, Hauke Magdolna 10 kr, Fischer Lajos 20 kr, N. N. 10 kr, Horváth Anna 10 kr, Császár Julianna 20 kr, Remlinger 5 kr, Király György 10 kr, Gertner Tamás 10 kr, Csermák Mari 10 kr, Müller Mihály 5 kr, Szinger Sarolta 10 kr, Kohn Berta 20 kr, Onody Sándor 10 kr, Snéveisz Tamás 5 kr, Balon Lujza 20 kr, Sztanir Teréz 10 kr, Gerresch Vince 50 kr, Horváth János 10 kr, Majher Ferenc 5 kr, Szekér Viki 20 kr, Grün Alajos 50 kr, Jakobsits Berta 10 kr, Volf Teréz 1 frt, Mayer Mariska 50 kr, Stverteczky 10 kr, N. N. 10 kr, Stverteczky Feri 30 kr. Összesen 6 frt 46 kr. — Buday Józsefné gyűjtőivén (74. sz.): Kiss Istvánné 1 frt, Kiss István 1 frt, Fröhlich Kornél 50 kr, Radoysich Mari 10 kr, Tóth Amália 10 kr, Patsay Lujza 30 kr, Popovits István 50 kr, Schmidt Béla 50 kr, Környei Kálmán 1 frt, Szekula János 50 kr, Lendvay József 50 kr, Sprodt Mátyás 20 kr, Vavra Lajos 20 kr, Hungár István 50 kr, Veltz István 50 kr, Neumann Samu 10 kr, Türr Antalné 1 frt, Szabó Ferencné 50 kr, Rothmayer Stefi 50 kr, Stverteczky Ferencné 1 frt, Stverteczky Ferenc 1 frt, Petrovay 10 kr, Ambrásits György 50 kr, Gaal István 1 frt, Nyikita György 50 kr, Ivanits Kálmán 50 kr, Császár Julián 10 kr, Mráz Zsigmond 1 frt, Duchon Béla 40 kr, Dalmay Kálmán 1 frt, Bielitzky Mari 40 kr, Buday Erzsike 1 frt. Összesen 16 frt 60 kr. — Kubitska Hugó gyűjtőivén (75. sz.): Kubitska Hugó 10 kr, Kubitska Hugóné 10 kr, Kubitska Irma 10 kr, Kubitska Gizella 10 kr, Kubitska Ilka 10 kr, Kubitska József 10 kr, Kubitska Róza 10 kr, ifj. Kubitska Hugó 10 kr, Kubitska Margit 10 kr, öz. Perviz Alojzia 20 kr, Morber György 10 kr, Morber Magdolna 10 kr, Morber Maris 10 kr, Morber Pista 10 kr, Morber Flóra 10 kr, Morber Antal 10 kr, Dienes Pál 10 kr, Dienes Mária 10 kr, Dienes Béla 10 kr, Dienes Mihály 10 kr, Valentinovics Ferenc 10 kr, Valentinovics Viktoria 10 kr, Valentinovics Mária 10 kr, Valentinovics Emma 10 kr, Valentinovics József 10 kr, Valentinovics Ferenc 10 kr, Valentinovics Terézia 10 kr, Janovich Gyula 10 kr, ifj. Janovich Gyula 10 kr, Janovich Miklós 10 kr, Janovich Gyuláné 10 kr, Römlich 20 kr, Klein Gyula 30 kr, Hauer Róbert 30 kr, Horvátovics Sztipó 10 kr, Horvátovics Fanni 10 kr, Horvátovics Antal 10 kr, Horvátovics Iván 10 kr, Horvátovics Milka 10 kr, Horvátovics Aladár 10 kr, Horvátovics Feri 10 kr, Horvátovics László 10 kr, Horvátovics Angyalka 10 kr, Tóth Katica 10 kr, Mihelics Mária 1 frt, Reichert József 30 kr, Mayer Ignác 20 kr, Koch J. 30 kr, Sztrilich Gyula 50 kr, Hameder Károly 40 kr, Putnik Rezső 10 kr, Bunyi Károly 1 frt, Kullmann Lajos és családja 1 forint, Veranesics János és családja 50 kr, Varga 30 kr. Összesen 10 frt 70 kr. — Schwerer János gyűjtőivén (47. sz.): Schwerer János 1 forint,

Osszesen 1 frt. — Thurszky János gyűjtőivén (60. sz.): Özv. Ballun Pálné 1 frt, Thurszky Antalné 1 frt, Thurszky testvérek 1 frt. Összesen 3 frt. — Gözer Vitus gyűjtőivén (27. sz.): Hatton Herman 40 kr, Gözer Vitus 1 frt 60 kr. Összesen 2 frt. — Dömötör Pálné gyűjtőivén (72. sz.): Cerlenyák Rozina 1 frt, Dömötör Pálné 1 frt, Összesen 2 frt. — Fejér Gyula gyűjtőivén (2. sz.): Fejér Gyula 2 db. cs. kir. arany (11 frt 80 kr), Eichorn Ferenc 2 frt, Paraceticus András 3 frt, Paraceticus József 5 frt, Czár András 2 frt, Matussek Zsiga 1 frt. Összesen 24 frt 80 kr. — Czinkler Gyula gyűjtőivén (16. sz.): Bulyovesity Mária 1 frt, Rogozinszky Mihály 10 kr, Bunyi Helén 3 frt, Hruby Mihály 1 frt, Kirchknopf Béla 5 kr, Horváth Ferenc 5 kr, Nagy Béla 5 kr, Czinkler Gyula 1 frt. Összesen 6 frt 25 kr. — Dalmay József gyűjtőivén (18. sz.): Dalmay József 2 frt, Dalmay Józsefné 1 frt, öz. gróf Engelszhaus Vincéné 1 frt, Dalmay Béla 1 frt, Dalmay Béláné 50 kr, Dalmay Hedvig 25 kr, Dalmay Janka 25 kr, Dalmay Kálmán családja 1 frt, Dalmay Pál és családja 1 frt. Összesen 8 frt. — Falcione Gusztáv gyűjtőivén (22. sz.): Falcione Gusztáv 5 frt. Összesen 5 frt. — Az első közlemény összege 117 frt 37 kr; a második közlemény összege 85 frt 81 kr. Főösszeg 203 frt 18 kr. A többi gyűjtőiek eredményének közlése folyton folyva következni fog. A t. ivtartók kéretnek gyűjtőiket mielőbb Sándor Béla főispán ur ömeltóságához, mint a bizottság elnökéhez, vagy alulírottához, beküldeni. Zombor, 1887. szeptember hó 18-án. Dr. Margalits Ede, a gyűjtőbizottság titkára.

Ujvidéken az egyházzévdökség a roskatag és szük plébánia-templom újraépítését határozta el. Evéghöl dr. Flatt Viktor védökségelnök vezetésével 6 tagú bizottság tisztelettel ő Eminenciájánál s a kezdeményhez magas jóváhagyását kérték ki s meg is kapták. Ebben ő Eminenciája megígérte, hogy az ottani zardaiskolát minthogy már is szüknek bizonyult, két párhuzamos osztállyal meg fogja bővíteni. A küldöttégre boldogan távozott és a jó hír, melyet hoztak, Ujvidéken városzerte nagy örömet okozott.

Árverések. Illin Próka 7400 frtra bees. ingatl. nov. 20. Tovarisoa (Palánka.) Illin Próka 3118 frtra bees. ingatl. okt. 16. Tovarisoa. (Palánka.) Tapavizta Katalin 1584 frtra bees. ingatl. dec. 4. Ujvidék. Kulncsits Andor 2400 frtra bees. ingatl. okt. 12. Szabadka. Harangozó Julia 3875 frtra bees. ingatl. okt. 12. Szabadka. Lereher Domonkos és társa 7200 frtra bees. ingatl. okt. 2. Ujvidék. Lichtler Ferenc 3668 frtra bees. ingatl. okt. 9. Ujvidék.

Hitszónoklat. A zombori izr. hitközség, mint már alkalmunk volt felemlíteni, dr. Fischer Mihály kerületi rabbinan egy ifju lelkű, hazafias s a kor eszméit a vallással ritka tapintattal megegyeztetni tudó lelkipástrort nyert. Jól esik konstatalhatni, hogy már rövid ittléte alatt teljesen megnyerte hívei szeretetét s nagymérvű tiszteletét. Hitszónoklatai valódi mintái az e nemű beszédeknek. Kellemes hangja, tiszta, folyékony beszéde s szöbösége a legnagyobb igényeket is kielégítik. Beszédei nagyobb részét általános érdekű témák körül forognak, úgy hogy azokat vallás különbség nélkül érdekel s tanulsággal lehet végig hallgatni. Ki e felvilágosult s ritka szónoki tehetséggel megáldott lelkipástrort beszédjét meghallgatni óhajtáná, alkalma nyíllhat erre úgy ma is, mint f. hó 28-án az izraeliták új évi, illetve „engesztelő” ünnepén, mely napokon d. e. 9 óra után tartja meg nevezett rabbi ur magyar nyelvű hitszónoklatait a helybeli zsinagógában.

Egyházmegyei hírek. Gergits Alajos, Kalooca-egyházmegyei nyugalmazott áldozár, f. h. 11-én a délutáni órákban szélhűdés következtében hirtelen meghalt. Temetése e hó 12-én d. u. 5 órakor ment végebe. A zsinati vizsgán e hó 14-én megjelentek: Kirschbaum Lajos titeli ideiglenes helyettes-lelkész, Sarffenberger Ádám bajai hitoktató, Klauszky Ferenc kulai és Rácz Pál bezdáni segédlelkészek.

Pályázat van hirdetve a zombori kir. járásbíró-ságnál joggyakornoki állásra.

Nagy rázziat tartott vasárnap éjjel rendőrségünk a facér eselédleányok között, mely alkalommal negyvennél több eseléd kísértetett be a kórházba, kiknek nagyobb része bujakkörösnak találtott.

A „Z. V.” f. évi 76. számának hírek rovatában Fabiny Teofil igazságügyminiszter ur idejövételéről szóló hírre vonatkozólag Paul Kálmán ügyvédőt, mint a zombori ügyvéd-egylet titkárjától annak kijelentésére kértünk fel, hogy az egylet a miniszternél teendő tiszteletégre vagy a sérelmek tolmácsolását nem határozta el, sőt a miniszter állítólagos idejövételéről csak a „Z. V.” jelzett hírekből értesülvén, a tiszteletégre vonatkozó intézkedést eddig egyáltalán nem tett.

Rablás. Szombaton estefélre egy sztanisiesi német 160 frt készpénzzel Zomborból haza indult. A Czedler-féle majornál Sztójits (Paprika) Vászó és Bécsin Mikos fölhívták őt kocsijukra, mert hát — ugymond — ők is arra mennek. A Maximovits eszáránál aztán leittatták a vendéget s amint a kukoricák közé értek, elkezdtek fojtogatni. A német, jó markos ember lévén, megmenekült ugyan, de pénzt elrabolták s elhajtották. Utközben a károsult találkozt a zandárokkal s azoknak esetét elpanaszolván, a tettesek nyomozására menesztette őket. Ezek — mert ismerős firák — majdesak megkerülnek; de a pénzt aligha látja többet a hiszékeny német, aki ezután nyilván vasuton fog járnai, ha megint lesz 160 forintja. Mint az utolsó pillanathban értesülünk, Bécsin már fogva van, Sztójits Paprika pedig éppen abban az órában, melyben a rendőrség elfogatására indult, s saját mostoha apjára, Smila ns.-militiesi utcai korezmárosra, fogott fegyvert s őt úgy találta, hogy e sorok írásakor élet-halálra fekszik. A rendőrség e dühöngőnek elfogatására egész erejével kivonult.

Gyászhir. Ormay Adolf m. kir. kinestári mérnök és neje: szül. borosjenői Boross Mária, valamint gyermekeik: Lajos mérnök, Kálmán m. kir. erdészjelölt és számos rokonai, szomorodott szívvel jelentik forrón szeretett és feledhetlen gyermekök, illetve nővérek és rokonuk Mariskának folyó 1887. évi szeptember hó 11-én délután 6 órakor, életének 17. évében, Marillavölgyben történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. évi szeptember hó 13-án délután 4 órakor a bányaróvicai róm. kath. sirkertben örök nyugalomra tétettek. Az engesztelő gyászmise 1887. évi szeptember hó 16-án délelőtt 10 órakor fog a felsővárosi templomban a Mindenhátónak bemutatattai. Béke a korán elhunyt hmvairai! Szeged, 1887. évi szeptember hó 15-én.

A „Segítség-Album“ 100 frtos példányát újabb megrendelte Zavisits Marianna urnő Ujvidékről. A „Segítség-Album“ kiadóhivatalának legutóbbi kimutatása szerint szeptember 15-dikéig megrendeltetett 71 százforintos, 1529 tízforintos, 8774 háromforintos és 24.115 egyforintos példány, összesen 34.487 példány 72.627 forint értékben. Ily rendkívüli nagy részvétre előre számítani nem lehetett s így a „Segítség“ első kiadásának összes példányai elfogytak, úgy hogy az előfizetőket nem lehet azokból kielégíteni. A második kiadás már sajtó alatt van.

Adakozás. A dunaszerdahelyi tűzkárosultak javára Moholyról Ofner Lipót 16 frt 10 krt küldött be a „Pesti Hírlap“ szerkesztőségének, mint általa eszközölt gyűjtés eredményét.

Beküldetett. E lap 74. számának hirrovatában megjelent, Sztankovits Lázár úr betyárfogási ügyessége és Bugyiék vizsgálati ügyére vonatkozó közleményre válaszul: Sztankovits ur kárára Bugyi János és Palusik István által 1886. évi augusztus hó vége felé elkövetett lopási bűnyében, a tárgyalás szeptember hó 9. napjára 1166/bftó szám alatt kitérve és arra Sztankovits ur is az itteni fogalmazványiratoknál levő, általa szeptember hó 5-én sajátkezűleg aláírt kézbesítési ív tanúsága szerint, megidézve lett. Nem igaz tehát, hogy Sztankovits ur „meghívót“ nem kapott. A tárgyalásra azonban Sztankovits ur nem jelent meg, s a bíróság ellene kényszereszközöket használni nem akart, de jövőben hasonló esetben az eljárási szabályrendelet erre vonatkozó szakaszának szigorúbb alkalmazásával megteheti, hogy a „meghívó“ élelkebb emlékeztetőben maradjon. A tárgyalás folyamán nem lopás büntette, hanem lopás vétsége derült ki, és az utóbbi esetben az eljárási szabályrendelet értelmében vizsgálati fogságnak helye nem lévén, vádlottakat szabadlábra helyezni kellett; az iratok pedig, mert vádlottak ellen a zombori kir. törvényszéknek más büntetést miatt vizsgálat volt folyamatban, kir. ügyészi indítványra azzal való összesítés végett a zombori kir. ügyészséghez október hó 25-én 1397. szám alatt betérjésztettek. Sztankovits ur is tudhatná, — a törvény nem tudása mentesítél elfogadható nem lévén — hogy ha vádlottak ellen több büntetést miatt több vizsgálat folyik, mindannyi vizsgálat befejezésével mindannyi büntetést egy ítéletben nyer megoldást. Hogy Bugyiak ellen a kir. törvényszéknek miféle természetű egyéb vizsgálatok folynak, én nem tudom; de ha esetleg oly komplikáltak, mint az ó-stapári illetőségű, Tyosits elleniek, akkor még soká dudolhatja ügyének tárgyalására várt „meghívó“ megkapásáig azt a nótát: csak várja, várja, várjatok. Azt meg éppenséggel nem tudtam, — mert a „meghívóra“ meg nem jelenvén, kihallgatható nem volt, — hogy Sztankovits ur oly ügyesen — cserkészve, — regényes stílusban fogta el a betyárokat; gratulálok cserkésző tehetségének és hősiességének. Apatin, 1887. évi szeptember hó 17-én. Dömötör Hugó, kir. járásbíró. — Hasonló értelmű felvilágosítást küldött Jánosi Mihály Máté zombori kir. törvényszéki jegyző ur, aki akkoriban az apatini járásbíró-ságnál működött, mint ezen ügyben vizsgáló bíró. Ezen hiteles adatokkal szemben az előbbi közlemény hitelességét mindenki maga is leszállíthatja való értékére.

Ejjezés. Baján Gurits Ferenc, a városi fogasztási adóügy vezetője, jegyben jár Frankenberger Lujza kisasszonnyal.

Névváltoztatás. Martinek Karolina újvidéki illetőségű ugyanottani lakos vezetéknevének „Agoston“-ra kért átváltoztatása belügyminiszteriumi rendelettel megengedett.

„Keresd a szived“ — Szabadkán. Mint a Közvélemény írja, a „Thalia“ színész-szövetkezet szabadkán a jelen színi évadot Jókai Mór korszakos írónk legújabb történelmi drámájának előadásával fogja megnyitni. Nagy Vince a társulat művezetője már meg is tette a kellő lépéseket az előadás jogának engedélyezése iránt. E szerint a „Keresd a szived“ Szabadkán hamarabb kerülne színre, mint Budapestre, ahol mint tudjuk, a nagy-nevű szerző és a nemzeti színház intendánsa között telmerült differenciák folytán a darab előadása bizonytalan időre elhalasztott.

Adáról írják: Gróf Chottek R. futtakai uradalmából saját költségén két nevendéket jelentett be kiképzetésre az adai m. kir. földmivészkolába; egyik ifju a ménesmester fia, a másik a gazdáé. Megemlítjük még, hogy Fernbach Antal temberini földbirtokos az egyetlen, ki a megyében innen végzett ifjut alkalmaz, a többi ifjak Bereg, Vas, Abauj, Győr megyékbe mennek.

Beküldetett. Tegnap hétfőn reggel 9 órakor, fénves nappal a rendőrség 40—50 eselédet kísért a körházba. Míg a jobbak szoknyájukat fejükre hajtva pírulás között mentek, addig a sötédek megbotránkoztató kifakadások között haladt városunk egyik főbb utcaján keresztül. Pékinások, gyermekek ordítottak utánok, szemérmert sértő gúnyszavakkal. Kérjük a rendőrkapitányt ezen botránnyos dolognak máskor elejét venni, s a bekísértést a korai órákra elrendelni, hogy a város lakói ily szemérmert sértő és profán jelenetek tanui ne legyenek többé. Egy tisztességtudó.

Eszküvő. Szabadkán Budai János kir. törvényszéki bíró f. hó 14-én vezette oltárhoz a kedves Bobics Mariska kisasszonyt.

Tűz. Szabadkán a napokban tűz volt, mely hogy nagyobb mérvet nem öltött, egyedül a szélesendes időnek köszönhető. Ugyanis Beinhauer Lajos és Fürst Manó katonai szállítók szénaraktára ismeretlen okból kigyulladt s több ezer mázsa széna és szalma elégett.

Halálozás. Baján Eckstein Mátás a bajai köztesonós segélyező-egylet főkönyvelője, folyó hó 11-én elhalálozott.

A szabadkai „Achilles-sport-egylet“ ősi viadalának műsora. 1. A verseny napja 1887. évi október 2. — 2. Nevezési zámap 1887. évi szept. 27. 3. Versenyter a palicsi versenypálya. Versenynek: I. Gyaloglás. Táv. 3000 m. Nyílt verseny. II. Vasparipa (bicycle) verseny. Táv. 1000 m. Zárt verseny. III. Sikfutás. Táv. 200 méter. Nyílt verseny. IV. Akadály vasparipa verseny. Táv. 500 m. 5. egy méter magas akadályal. V. Három kerék verseny. Táv. 1000 m. Nyílt verseny. VI. Küzdelem az „Achilles“ címért. Védő Jászapáthi Kaszás István. Második vetelkedés. Vasparipa verseny 10000 m. távolságra. Mindenemű gép indulhat. Nyílt verseny. Győztes az első vetelkedésben egyleti ezüst érmet, a második vetelkedésben pedig egyleti arany érmet, pajzsot és „Achilles“ címet nyer. Második beérkező ezüst éremmel, harmadik bronzéremmel díjazatik. Kivonat az általa-

ános versenyszabályokból: Az I., II., III., IV., V. versenyben az első ezüst, a második bronzérmes nyer. Az összes díjak csak akkor adának ki, ha legalább 4 versenyző indul, ellenkező esetben csak az első díjazatik. A nevezések, melyeknek az illető verseny megjelölésén kívül tartalmazniok kell még a versenyző vezeték- és keresztnévét, polgári állását, lakhelyét és a versenyszíneit — a kitűzött határidőn belül, irásbelileg, zárt borítékban, melyben a nevezést tartalmaz, megjelözendő — a tét csatolása mellett, az „A. S. E.“ titkárságához (Szabadkán) adandók be. — Nyílt versenyeknél a tét: 3 frt. — A verseny-feltételekben nem szabályozott kérdésekre nézve az „A. S. E.“ általános szabályai irányadók. A viadal bármily időben is megtartatik. A versenyzők szabályszerű öltözetben kötelezvék megjelenni. Minden e versenyre vonatkozó adatok a „Herkules“-ben, mint az egyesület hivatalos lapjában, közölletnek. Kelt Szabadkán, 1887. aug. 15. Az „A. S. E.“ választmányi üléséből: Nagybudafai Veres Lajos, nemzetközi bajnok, egyleti elnök. Matkovics Miklós, bajnokjelölt, egyleti titkár.

Polgármester-választási mozgalmak.

A szerbek vasárnap délután népes értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy polgármester-jelöltül Vukicsevits Péter h. polgármester urat kérik föl.

Mi nem tudjuk, nem is kutatjuk, vajjon a jelöltséget komolyan elfogadta-e Vukicsevits ur; e sorok írásakor Öméltósága a főispán úr, politikai kérdésekben vezérünk, nincs ithon.

Igy tehát egyedül csak a közhangulatra vagyunk utalva ezen ténnyel szemben.

Egy mértékadó vezérferfiú ítélete a következő: Zombor város képviselőiben ma nagy többségben vannak a magyarok, csak a vokok egyharmada a szerbeké. Minden városnak jellegét a polgármester reprezentálja; tehát Zombor város, ha magyar városnak akar látszani — aminthogy többsége szerint az — kell, hogy magyar fejet válasszon magának.

Ha mi ezt nem tudnók, megtanítana bennünket erre a közelmúlt, mikor a szerbek mesterséges többséggel folyton maguknak tartották fenn azon állásokat, melyek a közönség többségét karakterizálják.

De eltekintve is ettől, a szerbek nagyon jól tudják, hogy a városi tisztai állások egy bizonyos paktum szerint föl vannak osztva szerbek és magyarok között és ezen osztály szerint a polgármesterség nem őket illeti.

Milyen jogcimen kívánják most ezen kétoldalú egyezséget megbolygatni? Meggondolták-e, hogyan járhatnak ők, mint kisebbség, ha ezen osztály sutba dobatik s a többség — úgy amint jogszerűleg tehetné — majd választ méltányossági tekintetek nélkül, a hová kit akar?!

Vukicsevits Pétert nálunk úgy becsületes szolgálatai, mint megnyerő modora miatt tiszteli és szereti mindenki. Éppen azért kár lenne őt hitsorsosainak bele hajtani egy oly aspirációba, melyet ez időszerint kérti méltánytalan, teljesíteni lehetetlen.

A zombori kereskedelmi és iparbank alapkö letétele.

F. hó 17-én tétetett le ünnepélyesen a kereskedelmi és iparbank új épületének alapköve. A bank jelen helyiségeiben az összes tisztviselők, az igazgatóság, a felügyelő tanács, s több részvényes gyűlt össze, kik előtt az alapköbe elhelyezendő és magyar, szerb, német nyelven írt alapítási okmány felolvastatott. Ez következőkép hangzott:

„Felséges apostoli királyunk I. Ferenc József uralkodása alatt az 1872. évben o. é. 150,000 frtnyi részvénytökével alapított zombori kereskedelmi és iparbank intézeti épületének felépítése Dötzer Lipót budapesti építész tervei szerint 1887-ben vette kezdetét.

Ezen évben Bács-Bodrogh megye és Zombor sz. kir. város főispánja Sándor Béla öméltósága, a Szent-István kiskeresztyének tulajdonosa; polgármesteri helyettes Vukicsevits Péter. A bank elnöke Bikár Simon, alelnöke Jerassovics János. A felügyelő tanács Davidovics A., dr. Kronics István és Bugarszki Miklós urakból áll. Az igazgatóság tagjai Vuics A. Miklós, Bikár Péter, Gergurov Mladen, Bruck Adolf, Gerresch János, Gergurov Jakab, Láng Flórián, Zapf János, Jagerovics Szvetozár, Gerresch Vince, Koszaniacs A., Tóth Nándor, Karakasevics Milivoj, Gruics Miklós, Jezdimirovics Lyubo, Gergurov Dániel, Mayer Ignác, és Palanacski István urak. A bank hivatalnokai: Thim József vezértitkár, Georgievics Szilárd pénztáros, Bikár Lyubomir első könyvelő, Lugumerszki Jusztin második könyvelő, Pilya Mihály első tisztsegéd, Joanovics Mihály második tisztsegéd. Az 1886. november hóban felállított zálogkölcson üzletet Radoszavlyevics György vezeti.

Jelen építkezést nyilvános árverés útján Vasovics Antal szegedi építész, o. é. 18,657 frt 59 krért vállalta el; az építkezést Mészáros József vezeti. A főfelügyelettel Gergurov Milán helybeli városi főmérnök és érdemes szakferfiu van megbízva.

Egykoru nevezetesebb események: a buda-

pesti országház épülése és a zombori aztézi kút furása.

Zomborban, 1887. évi szeptember hó 17-én. Ezen okmány egy légmentesen elzárt pléhdobozba tétetett és az alapköbe helyeztetett; a szokásos téglarakás sem maradt el. A kereskedelmi és iparbank elnöke azután a jelenlevőket vendégül hívta meg barátságos sörözésre.

A pompás épület öszre már tető alá került s jövőre városunk főterének díszére válik.

—x—y.

Tanügyi mozgalmak.

Ó-Becse, 1887. szept. 15.

Mult hétfőn, e hó 12-én megnyiták népiskoláink, megkezdődtek a beiratások. Naponként lehet szülőket látni, kik örvendő avagy szomorkodó eseményeket vezetnek a tudomány előcsarnokába: az iskolába. Hogy e beiratások még hány h e t e t vesznek igénybe — az talány, bár kívánatos lenne, hogy legalább e hóban befejeztetnének. S hogy ez, ez idén, valósulni fog, egyedül az előjáróságba helyeztük reményünket, bízván a nevelésügy iránt való szeretetből eredő atyai szigorúságában, melyvel ez ügyben mihamar eljárandó.

Sok tanítói gyűlésen és számtalan lapban hangoztatva volt már a népiskolai „Olvasókönyvek“ hiányossága, célszerűtlene volta. Nevezetesen a Bárány-féle könyvek is az osztatlan népiskola részére különösen használhatatlannak, illetőleg nehezen, csak szűkségből használhatónak ítéltettek. Valószínű, hogy ezen felszólalások bírhatták Mócsy, Petrovác és Schulz tanár urakat arra, hogy egy, az osztatlan (falusi) népiskola kívánalmainak megfelelő olvasókönyvet jelenjenek meg a könyvpiacra. S miután több tanügyi lap és tantestület e könyveket jóknak ítélte, ngs Szulik prépost és igazgató ur is szives volt a helyi tanítókat — ezen olvasókönyveknek iskolánkba való bevezetése tárgyában — tanácskozmányra, e hó 13-án, egybe hívni.

Bár korántsem volt a tanácskozmány szándékában e Mócsy-Petrovác-Schulz-féle olvasókönyvek fölöl bírálatot hozni, mégis kimondatott, hogy kívánatos volna, a könnyebb beszerzés céljából, ha minden osztálynak szánt rész külön kötetben volna kapható. E mű ugyanis jelenleg két kötetből áll, az első kötetben a III.—IV.; a második kötetben az V.—VI. osztálynak szánt rész foglaltatik. E beosztás azonban egyrésztől drágává (I. k. 60 kr. — II. k. 80 kr.) teszi a művet; másrészt pedig — gyenge kötése miatt — gyakran beáll azon eshetőség, hogy mire a másik részét kellene használni a műnek, már vajmi kevés ép lap lesz belőle. De meg a mi népünk könyvre inkább kétszerre, mint egyszerre hajlandó kiadni 60—80 krt.

Tekintve azonban e könyvek tartalmi jóságát és célszerű beosztását, kimondatott, hogy ez évben, úgy a szállási, mint a városi iskolák 2. 3. osztályába ez olvasókönyvnek I. kötetét fogják használni, még pedig úgy, hogy a harmadik osztálynak szánt részt, némi könnyítéssel, a II. osztály dolgozza fel, mert ez osztály számára még nincs ily könyv; a negyedik osztálynak szánt részt pedig a III. osztály fogja felolvasni. Ha a várakozásnak megfelel majd az eredmény, akkor a jövő tanévre a IV. V. osztály is ilyen könyvet kap. Az I. osztályban megmaradt ugyan a Bárány-féle ABC, de fölkéretett prépost ur, hogy valamely úton oda hatni sziveskedjék, hogy a Szt.-István-Társulat, mint kiadó, ezt tisztább betűkkel és a számtalan hibától megtisztítva újra nyomassa ki.

Szóba jött ez alkalommal a tanító-egylet, illetve ngs Szulik prépost és elnök ur által hirdetendő pályamunka is. A pályázat tárgya a részletes tanterv fogja képezni, még pedig oly iskola részletes tanterve, melyben mind a 6 évfolyam vagy legalább 3 évfolyam tanítatik. A tantervnek el kell látva lennie minden hó végén a gyakorlatból vett tapasztalatok kivonatát jegyzetivel; — így tehát ki van zárva a lehetőség elméletileg összeállított tantervvel lépni a bíró-bizottság elé. — Tekintve azt, hogy tankertületünkben kevés oly iskola van, melyben mind a 6 osztály vezetettik, ez úton is jónak vettük az osztatlan népiskola tanítóinak figyelmét felhívni, hogy minél tömegesebb pályázás által (csak 6 előtűnik nyílik meg a sorompó) ngs elnök urunk ezen dícséretre méltó eszmét tárgyat, minél szakavatottabban megfejteni iparkodjanak. (Mint másik levelezőnk írja Szulik József prépost ur a fentebbi pályázatra a tanító egyesület részéről 6 drb aranyat tűzött ki. Szerk.) —s.

A közönség köréből.

A „Bácska“ f. évi 73-ik számában „Meggzőkött“ cím alatt közöltékre vonatkozólag kijelentem, hogy az, alapnélküli s nem más mint rágalmazás, annál is inkább annak ítélem, miután eltávozásomat N—1 N—r jegyző úrnak tudomására hoztam, ki is kéresemnek helyt adott. Hogy állásomat mily okból kellett ott hagynom, szolgálaton magyarázatul ama felek nyilatkozata, akik előtt N—1 N—r jegyző ur, de különösen N—1 Gy—a segédjegyző, ki minden ok és alap nélkül, engem a legdurvább és legaljasabb kifejezésekkel sértegetett s oly annyira bántalmazott abszurd kifejezésekkel, hogy ezen végrehajtói állást othagyni, kénytelen voltam.

Megjegyzem, hogy miután ezen községben levő ironki avagy végrehajtói állás biztos forrásokból vett értékesítések szerint — minden hó és minden 1/4 év után változást szenved, s így ezen állást az oda netán folyamodó irnok és végrehajtó urak különös figyelmébe ajánlom.

P. E. J.

Naptár. Szeptember.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
20 Kedd	Eusták	Faustín	8 Kisassz. nap
21 Szer.	Kantor	Máté ap.	9 Joakim
22 Cstít.	Móric	Móric	10 Menodora
23 Pént.	Tekla sz. v. †	Tekla	11 Theodora

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS. Laptulajdonos és kiadó: BITTERMÁN NÁNDOR.

Hirdetmény.

Zenta város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonához tartozó nagyvendéglői depó és külső csárda, jövő 1888. évi január hó 1-ső napjától fogva 1890. évi december hó 31-ik napjáig vagyis egymást követő három évre, ugyszint a városi nagyvendéglő használata folyó 1887. évi október 24-ik napjától terjedő három évi időre vagyis 1890. évi október 24-ik napjáig külön-külön fognak árverés útján haszonbérbe adni.

Miről árverezni kívánók azzal értesítettek, miszerint az árverés **folyó évi szeptember 25-ik napján délutáni 3 órákor** a városház nagytermében fog megejteni; az árverési feltételek naponként a hivatalos órák alatt a gazd. tanácsnoki hivatalban tekinthetők be.

Végül köztudomásra hozatik, miszerint folyó évi szeptember 9-én 8624/kig. 1887. szám alatt közzétett hirdetményben jelzett bor, sör és pálinka akcisszedési jog (regale) bérbeadása — közbejött rendkívüli akadályok folytán bizonytalan időre elhalasztatik.

Zentán, 1887. évi szeptember hó 17.

Lukásevits István,
h. polgármester.

9279. szám.
1887.

Árverési hirdetmény.

Az apatini kincstári uradalmi ispánság kertületéhez tartozó **monostorszei 1401⁷⁸¹ holdas kincstári uradalmi birtok 7100 frt** évi haszonbér mint kikialtási ár mellett az 1887. évi október hó 1-től 1893. évi szeptember hó végéig terjedő hat évi bérartamra **Apatinban a m. kir. kincstári uradalmi ispánságnál az 1887. évi szeptember hó 28-án d. e. 10 órákor** írásbeli zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árverés útján egy negyedrészt ugartartás és szabályszerű vetétforgás kötelezettségével; de albérti tilalom nélkül a legtöbbet ígérőnek felsőbb jóváhagyás fentartásával fog bérbeadani. Árverezni szándékozók kötelesek a kikialtási árnak 10%-át mint bánatpénzt az árverés megkezdése előtt letenni. Az írásbeli zárt ajánlatok 50 kros bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátva az árverés megkezdése előtt az árverező bizottság elnökének adandók át. A kellő felhírással ellátott írásbeli zárt ajánlatokban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó és határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti. A részletes szerződési feltételek az apatini m. kir. kincstári uradalmi ispánságnál betekinthetők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szegeden, 1887. évi szeptember hó 15-én. **M. kir. államjóságigazgatóság.** (Utánnomást nem díjaztatik.)

937. Rác-Militics község elöljáróságától.
kig. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Rác-Militics község képviselő testületének f. é. 8/közgy. sz. határozatával ezen községben egy új tanterem építését határozván el, az építés a tek. megyei bizottságnak 469/közgy. sz. határozatával jóváhagyatott és költségvetésileg o. ért. 1520 frt 65 kr. kikialtási árban megállapított. Ezen építkezésre vonatkozó árlejtés tek. Vissy József hódásági főszolgabíró ur közbenjötté mellett **f. 1887. évi szeptember hó 25-én d. u. 3 órákor** Rác-Militics község házában fog megtartani s arra árlejtetni szándékozók ezennel meghívattak.

Az árlejtési feltételek Rác-Militics község jegyzői hivatalánál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Rác-Militics, 1887. szeptember 15.

Radoychich Endre, **Himmel József,**
közs. jegyző. 2—1 közs. bír.

9283. sz.
1887.

Árlejtési hirdetmény.

A Bács-Bodrogh megyébe kebelezett Kupuzsina községében levő rom. kath. paplak helyreállítása iránt 569 frt 68 kr kikialtási ár s a kézi és igás napszámoknak természetben, vagy annak váltására fejében megállapított 35 frt 46 kr kiszolgáltatása mellett **Apatinban a kincstári ispánság hivatalos helyiségében folyó évi szeptember hó 28-án d. e. 10 órákor** zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni. Miről vállalkozók oly hozzáadással értesítettek, hogy az árlejtésen csakis a kikialtási ár 10 %-ának megfelelő bánatpénzt letétele után vehetnek részt, úgy a kellően bélyegzendő zárt írásbeli ajánlatok is a megfelelő 10 % bánatpénzzel ellátva a verseny megkezdése előtt az árlejtő bizottsághoz nyújtandók be. Közlebbi feltételek az apatini kincstári ispánságnál naponta betekinthetők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szegeden, 1887. évi szeptember hó 15. **M. kir. államjóságigazgatóság.** (Utánnomás nem díjaztatik.)

235. szám.
kig. 1887.

Pályázati hirdetmény.

Katymár községében a szülésznoői állomás üresedésbe jövén, ezen állomásra ezennel pályázatot hirdettetik. Az állomás javadalma: 105 frt készpénz, 2 öl tűzifa, 6 pozsonyi mérő kétszeres buza, továbbá minden szülési esetenél 60 kr díj.

A választás **f. évi szeptember 30-án d. e. 9 órákor** fog megtartatni. Fölvívatnak tehát mindazok, kik pályázni óhajtanak, hogy oklevéllel, esetleg működési bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket hozzám folyó hó 25-ig nyújtsák be, a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Bács-Almás, 1887. évi szeptember hó 6-án.

Deák Zsigmond,
főszolgabíró.

3756. sz.
kig. 1887.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye újvidéki járásához tartozó Ó-Kér községben üresedésben levő községi jegyzői állásnak **f. évi október hó 5-ik napján d. e. 10 órákor** Ó-Kér község házában megtartandó választás útján leendő betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állás javadalmazása a következő:

1. Készpénz fizetés 126 frt.
2. 28 hektoliter buza.
3. 12 méter tűzifa.
4. 75 kilogramm marhahús.
5. 30 " só.
6. 30 " faggyú.
7. 1 drb 112 kilogramm súlyú hizott sertés.
8. 3 tonna széna.
9. Szabad lakás és
10. 43 kat. hold 449 öl szántóföld haszonélvezete, melytől az adót a község fizeti.

Felhívattak a pályázni szándékozók, miszerint az 1883. I. t. c. 6. §-a értelmében, valamint a magyar, német és szerb nyelvben szó- és írásbeli teljes jártasságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **folyó évi szeptember hó 26-ig** az újvidéki járási szolgabíróságnál annál is inkább benyújtsák, mert a később beérkező kérvények tekintetbe vétetni nem fognak. Újvidék, 1887. szeptember 4-én.

3—3 **Zsigmond Dénes,**
szolgabíró.

Uradalom-eladás.

Az annahofi uradalom,

Felső-Szt.-Iván határában, Bács megyében,
a vaspálya tőszomszédságában

mely **1150 hold terjedelmű** — holdanként 1100 ölével számítva — és **első osztályú szántóföldből** áll, a kellő számú gazdasági épülettel együtt **szabad kézből** eladó.

Közlebbi értesítést nyerhetni a tulajdonos **Schmidt József** urnál **Eszéken.**

Eszék, 1887. szeptember hó 13-án.

3—2 **Schmidt József.**

4710. szám. Ó-Becse nagyközség elöljáróságától.
1887.

Hirdetmény.

Ó-Becse nagyközség elöljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonához tartozó **nagyvendéglő,** bor-, pálinka- és sörméresi joggal együtt — akciz fizetés nélkül — egy depoval együtt, 1887. évi november hó 1-től 1891. évi október hó 31-ig terjedő 4 évre, **f. évi szeptember 24-én d. e. 9 órákor** a község háza nagytermében megtartandó nyilvános szóbeli árverés és zárt ajánlat útján fog bérbe adni.

Miről árverezni szándékozók ezennel azzal értesítettek, hogy a feltételek a községi közigazgatási jegyzői irodában naponta d. u. 3—5 óra között betekinthetők; árverezők tartoznak a 2710 frtban megállapított kikialtási ár 10%-át bánatpénz fejében árverés előtt a községi bíró kezéhez lefizetni.

Kelt Ó-Becsen, 1887. szeptember 12-én.

Tripolszky Béla, **Petkovits György,**
jegyző. 2—1 bíró.

3230. szám.
polg. 1887.

Árverési hirdetmény.

Szalay Károly vajszka-bogyáni uradalmi zárgondnok kérelme és ennek következtében felvett jegyzőkönyv alapján **Vajszka község házában** a végrehajtási törvény 210. §-ához képest bírósági kiküldött közbenjötté mellett **f. évi szeptember 28-ik napjának d. e. 9 órájaker** nyilvános árverésen és ezen kir. járásbíróságnál betekinthető feltételek alatt elfognak adatni:

700 métermázsza buza, 5 frt 30 kr; mintegy 2500 mm. zab, 4 frt 10 kr; 60 holdon termett mintegy 20000 kéve kender, kévéje 5 kr; 50 hektoliter bab, mm. 3 frt; mintegy 100 mm. köles, 4 frt; 3 mm. muhar, 5 frt; továbbá 5 öl gyepszéna, öle 15 frt; 5 öl hereszéna, 15 frt; 4 öl gyepszéna, 10 frt és ismét 4 öl gyepszéna, 12 frt; ugy 150 kereszt muharszéna 2 frt; 1500 kereszt buza után szalma és pelyva, öle 1 frt; 4500 kereszt zab után zabszalma és pelyva, ölenként 3, illetve 1 frt; és 150 kereszt árpa után árpaszalma, ölenként 2 frt; végül 90 tölgyfa gubacs és mak termése 50 frt kikialtási ár mellett.

Miről az érdekelt felek s a venni szándékozók értesítettek.

Hódásghon a kir. járásbíróságnál 1887. évi szeptember 12-én.

Jusits
kir. jbiro

2—2

5491. szám.

tk. 1887.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az apatini árvtár végrehajtatónak Rujer József és neje Ibisics Teréz apatini lakosok végrehajtást szenvedők elleni 1111 frt 13 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, az apatini 2069. számú telekjegyzőkönyvben foglalt Rujer József és neje Ibisics Teréz nevében álló A. I. 70. hr. 158. ö. i. sz. ház és 389 öl beltelekre az árverést 800 frtban ezennel megállapított kikialtási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1887. évi november hó 28. napján délelőtti 10 órákor Apatin község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási árban alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 80 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1887. évi július hó 29-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

8624. szám.
kig. 1887.

Zenta város tanácsától.

Hirdetmény.

Zenta város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonához tartozó nagyvendéglői depó és külsőcsárda, valamint az ezzel kapcsolatos bor-, sör- és pálinka-akcisszedési jog (regale) jövő 1888. év január hó 1-ső napjától fogva 1890. évi december hó 31-ik napjáig, vagyis egymást követő három évre, ugyszint a városi nagyvendéglő használata folyó 1887. évi október 24. napjától terjedő három évi időre vagyis 1890. évi október 24. napjáig, külön-külön fognak árverés útján haszonbérbe adni.

Miről árverezni kívánók azzal értesítettek, miszerint az árverés **folyó évi szeptember hó 25. napján délutáni 3 órákor** a városháza nagytermében fog megejteni; az árverési feltételek naponként a hivatalos órák alatt a gazd. tanácsnoki hivatalban megtekinthetők.

Zentán, 1887. évi szeptember 9.

Vuits Sándor
helyettes polgármester.

3—3

3637. sz.
kg.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye újvidéki járásához tartozó Temerin községben üresedésben lévő és évi 300 frt fizetéssel javadalmazott községi irnoki állomásra ezennel pályázat nyitattik s a választás megtartására **f. é. október hó 10-ik napjának d. u. 3 órája** Temerin község házához tüzetik ki. Felhívattak a pályázni szándékozók, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket az újvidéki szolgabíróságnál f. é. október hó 2-ig benyújtsák, mert a később beérkező kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Újvidék, 1887. szeptember 10-én.

Zsigmond Dénes,
szolgabíró.

3—2